

a neškodným vtípem, ozařuje svým milým úsměvem chmurné okolí nemocných, ale s taktem jemu vrozeným a plnou vahou své vážnosti zašel vysvětlit i příčiny trudných následků, bez kazatelské přichuti a bez pósy moralistovy: »Tak to počíná: nestřídmost, pijáctví, prostituce... a tak to končí!« Zejména případy paranoie jako nejčastější, s nimiž právník se stýká ve svém denním životě, byly jeho oblíbeným tématem a dovedl žasnoucím právníkům odhalovat pravou podstatu kverulantů a drobných i velkých zločinců. Oživoval jim mrtvou literu. Jsem přesvědčen, že jeho posluchači právníci mnohokrát ve své praxi si naň vzpominají. Děkuji mu za nové obzory, jež jim otevřel. Než, žel, je možno jen s díky vzpomínati jeho ušlechtilé památky. Neboť již nikdo neuslyší zvučného hlasu profesora Heverocha. Ča.

Sté výročí narozenin Hermenegilda Jirečka. Na den 13. dubna letošního roku připadá sté výročí narozenin Hermenegilda Jirečka, rytíře ze Samokova. Hermenegild Jireček byl bratr známého literárního historika a rakouského ministra kultu a vyučování Josefa a strýc neméně známého dějepisce slovanského a ministra bulharského Konstantina. Jireček pocházel ze staré rodiny kovářské, usazené ve Vysokém Mýtě. Hermenegild mladší svého bratra Josefa, studoval nejprve v Litomyšli a později v Praze, kdež spolu s bratrem při studiích na filosofické fakultě (1844—1846) a později též na fakultě právnické (1846 až 1850) oba se záhy ocitli ve víru vlasteneckého snažení tehdejšího studentstva. Proto jeho činnost spisovatelská po vzoru počátku jiných současných pracovníků vědeckých počala se beletrií. Ale když později Hermenegild Jireček přišel do Vídně, počal se věnovati studiu literatur slovanských a svou doktorskou disertací »Über Eigenthumsverletzungen und deren Rechtsfolgen nach dem altböhmischen Recht« r. 1855 podanou k promocii ve Štýrském Hradci mladý tehdy praktikant ministerstva kultu a vyučování ve Vídni, u něhož pak působil po plátech 40 let, zahájil svou činnost v oboru českých a slovanských právních dějin. A v tomto oboru získal si zásluh skutečně nehynoucích, třeba nelze upřít, že jeho činnost neobmezovala se pouze na právní historii, nýbrž šířila se i na literaturu, kde spolu s bratrem Josefem stál na straně obránců rukopisů Zelenohorského a Královédvorského a i na historii, kde zejména vedle zpracování historie svého rodného města věnoval se dějepisu místopisnému. Ale nelze říci, že by hodnotě jeho prací ubírala víra v pravost v podvržené rukopisy. Ať je to ve velkorysém zpracování »Slovanského práva v Čechách a na Moravě« (1861 až 1864) jehož první dva díly byly vydány i německy, či ať je to v monumentálním díle jeho edičním »Codex juris Bohemici«, neztrácí ceny jeho dílo zanícenou vírou v padělky. Za »Slovanské právo« byla mu nabízena profesura na právnické akademii v Záhřebě a universitní profesura ve Varšavě, ale jeho touha dostat se do Prahy byla zmařena odporem německých profesorů. Jestliže však jsou neb budou překonány výsledky jeho práce, ještě mnoho našich generací právnických, bude se obracet k jeho dílu edičnímu. Již se zdálo, jako by Jirečkovi bylo práno splnití dávný ediční program vytčený Palackým, ale opět jeho rozsáhlost a nepřítel osob nedovolily, aby jej mohl vyplnit. »Codex juris Bohemici« měl postupně obsáhnouti všechny právní památky Čech i Moravy. Nebylo však především myslitelné, aby všechny texty zpracovával nově a kriticky. Proto především hlavní důležitost jeho edice záleží ve vydání právních pramenů známých dotud jen v rukopisích neb starých tiscích, ale tím, že je dovedl spojit ve svazky společně s prameny již vydanými, stal se jeho »Codex« nepostrádatelnou pomůckou při badání i studiu přísně historickém. Jireček od 1867 vydal až do své smrti přes všechny finanční obtíže 13 svazků a podle původního rozsahu zbývalo vydati ještě 6 dílů. A tak neúnavný badatel a editor, když snad tušil, že jeho životní dílo zůstane torsem, vydal aspoň jakousi chrestomatii rozšířenou o některé právní prameny slovanské pod titulem »Svod zákonů slovanských« (1880). Jireček ze svých bohatých badatelských výzkumů a zkušeností vydal i biografickou příručku českých právníků (»Právnický život v Č. a na M.« 1903) a lexikálně upravený »Prove, Slovar slovanského práva« (1904).

Nelze pochybovati, že Hermenegild Jireček umíraje ve vysokém věku (29. prosince 1909) želel, že své dílo nedokončil. Ale české právnictvo třebas jistě trpce si stýská do nepřízně osudu, který takovýmto způsobem drsnou rukou dovedl ničit rozmach vynikajícího jedince, srdečně bude trvale vzpomínati jeho jména, který pokusil se o souhrnnou edici českých pramenů právních s takovým zdarem, že ještě drahnou dobu zachová si primát dílo Hermenegilda Jirečka. Ča.

O novém Prügelpatentu jednala členská schůze Právnické jednoty moravské v Brně dne 15. března. Referent dr. Neubaueer, který referoval o tomže tematě na právnickém sjezdu v r. 1925, podal výklad článku 3. vládního návrhu zákona o organisaci veřejné správy, srovnal oba odstavce tohoto článku s §§ 7 a 11 platného nř. č. 96/54 a upozornil na to, jak vládní osnova v textu i v důvodové zprávě ignorovala takřka úplně resoluci sjezdem usnesenou. V referátu i v debatě zdůrazněno bylo rozšíření zmocnění politických úřadů proti dnešnímu § 7 Prügelpatentu o vydávání příkazů (proti dosavadnímu omezení na zákazy) a poukázáno na doslovné převzetí výrazu »bez újmy soudního stíhání« z dosavadního § 11, jehož normální gramatický výklad znamená přípustnost v každém případě kumulovati oba tresty, policejní i soudní, což patrně není úmyslem autora návrhu. Velmi zajímavá a živá debata, již se za předsednictví II. presidenta n. s. dra Vážného účastnili praktikové jak z řad správních úředníků, tak i ze soudců a advokátů, vyzněla v mínění, že sice nikdo nepochybuje o nezbytnosti širokého zmocnění politických úřadů, že však zákonodárce dnešní demokratické republiky — nechce-li již zmocnění toto nějak skutečně omeziti — má se alespoň díky a celkovým tónem příslušného zákonného ustanovení lišiti od monarchického zákonodárce z roku 1854. nn.

Třetí sjezd německých právníků v Československé republice bude pořádán letos o Letnicích (4.—6. června) v Liberci. Na pořadu jednání jsou tyto otázky:

1. V jakých formách měl by býti upraven v budoucím občanském zákoníku zajišťovací převod? Dobré zdání: Tajný justiční rada prof. Dr. P. Oertmann, Göttingen. Referent: Dvorní rada prof. Dr. Klang, Wien.

2. V kterých směrech doporučuje se reformovati platné akciové právo? Dobré zdání: President v. z. soudu Dr. Durig, Innsbruck. Referent: Advokát Dr. E. Stein, Praha.

3. Pokud lze doporučiti zavésti tresty podle volné úvahy? Dobré zdání: Prof. Dr. A. Köhler, Erlangen. Referenti: Prof. Dr. W. Gleispach, Wien, okr. soudce Dr. K. Reinhold, Blansko.

4. Které zásady lze doporučiti pro a) ohraničení deliktů kriminálních a administrativních; b) pro použití obecných norem trestního práva na administrativní delikt? Dobré zdání: Prof. Dr. James Goldschmidt, Berlin; zemský soudce Dr. Anders, Berlin. Referent: Rada nejv. správního soudu Dr. Kneisel, Praha.

5. Reforma správního soudnictví. Dobré zdání: Doc. Dr. Jarolim, advokát, Brno. Referenti: Ministr m. s. Dr. Drews, prezident pruského vrchního správního soudu, Berlin. Dvorní rada Dr. Mannlicher, Wien.

6. Kterými hlavními směry měla by se bráti daňová politika československá? Dobré zdání: Konsulent Dr. Spitaler, Liberec. Referent: Advokát Dr. K. Fuchs, Praha.

Sjezdový výbor získal pro spolupráci vynikající odborníky tuzemské i cizozemské. Jejich jména, volba temat vskutku časových a osvědčená již pracovní schopnost našich německých kolegů, zajišťují úspěch sjezdovému jednání. O jeho výsledcích a o průběhu sjezdu podáme svého času zevrubnou zprávu. Kizlink.